

Inclusief onderwijs

Barbara Janssens

Beleidsmedewerker Inclusief onderwijs

(Teamleider PO AED Leiden)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Programma

- > van passend naar inclusief onderwijs
- > *‘Weten we van gekkigheid nog wat normaal is?’*
- > Wat is inclusief onderwijs en waarom willen we het eigenlijk?
- > In gesprek...

De weg naar inclusiever onderwijs

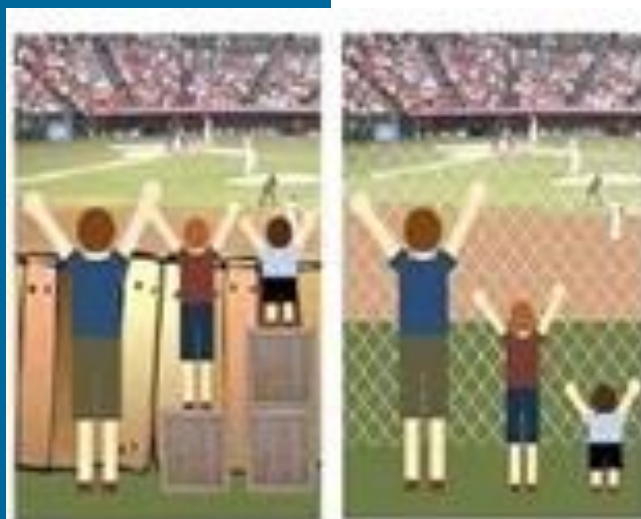

Passend onderwijs

Alle leerlingen met een ondersteuningsbehoefte (in het primair en voortgezet onderwijs) krijgen een passend aanbod in hun regio.

Inclusief onderwijs

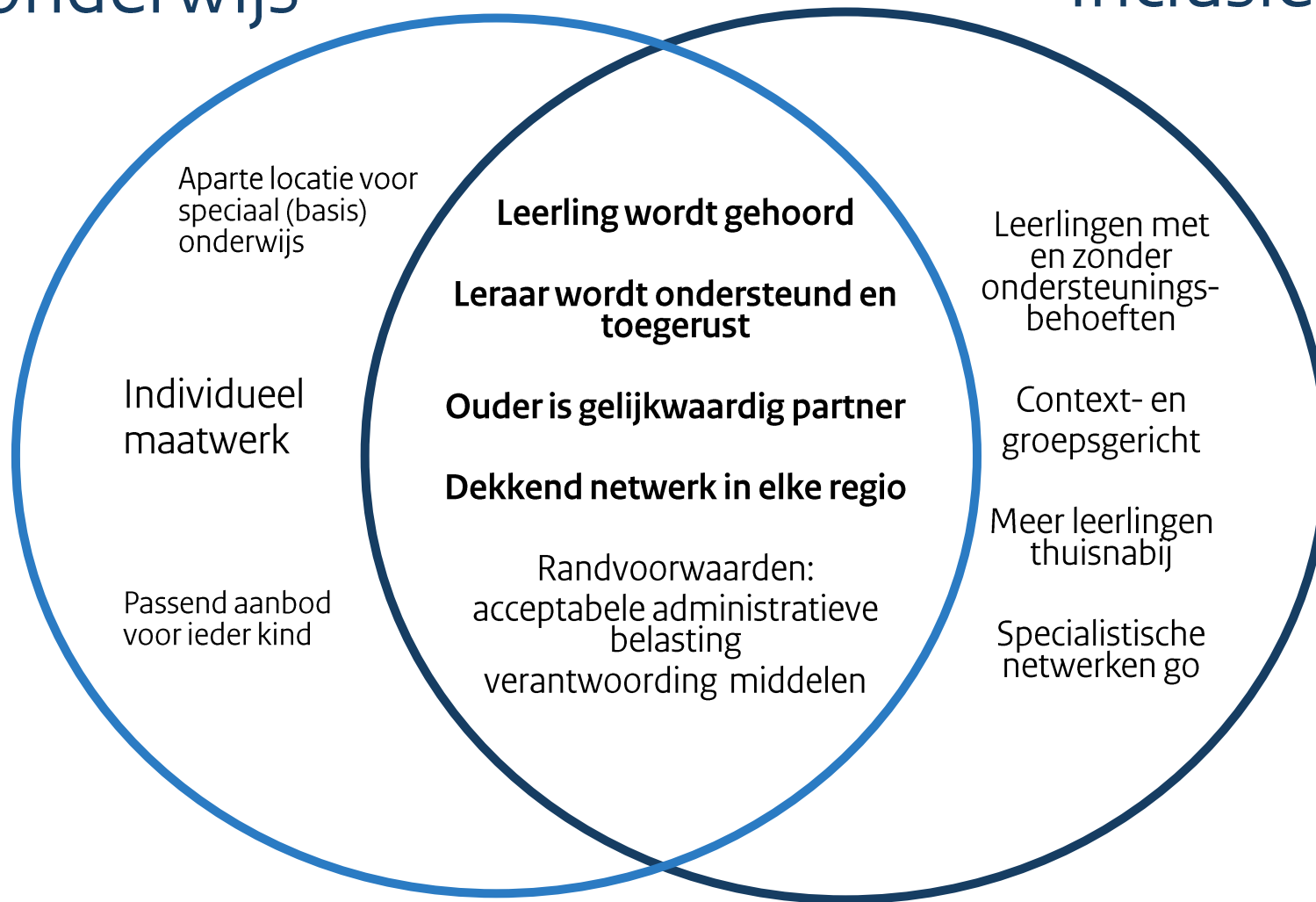
Alle leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften (in het primair en voortgezet onderwijs) kunnen vaker samen dicht bij huis naar dezelfde school, zitten als het kan in dezelfde klas en ontmoeten elkaar op het schoolplein.

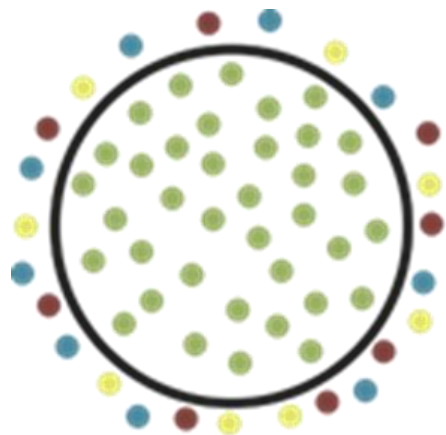

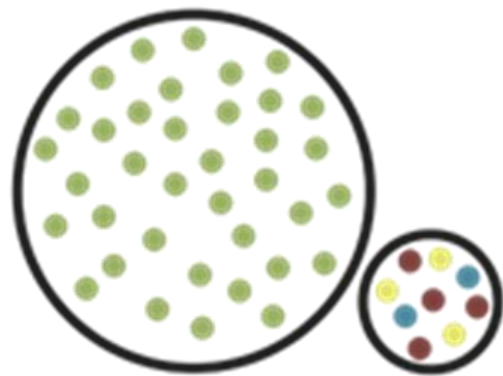
Passend onderwijs

Inclusief onderwijs

Exclusie

Segregatie

Integratie

Inclusie

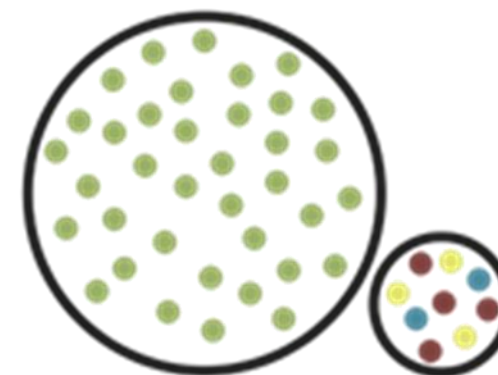

14 verschillende onderwijsvormen

- > PO
- > VMBO (BB/KB/GL,TL)
- > HAVO
- > VWO/atheneum
- > SBO
- > OPDC
- > Pro
- > Cluster 1, 2, 3, 4

‘Weten we van gekkigheid nog wat normaal is?’

Bert Wienen

Segregatie

Waarom eigenlijk inclusief onderwijs?

- > rechtvaardigheid
- > kansengelijkheid
- > waarderen van diversiteit
- > participatie
- > gelijkwaardigheid

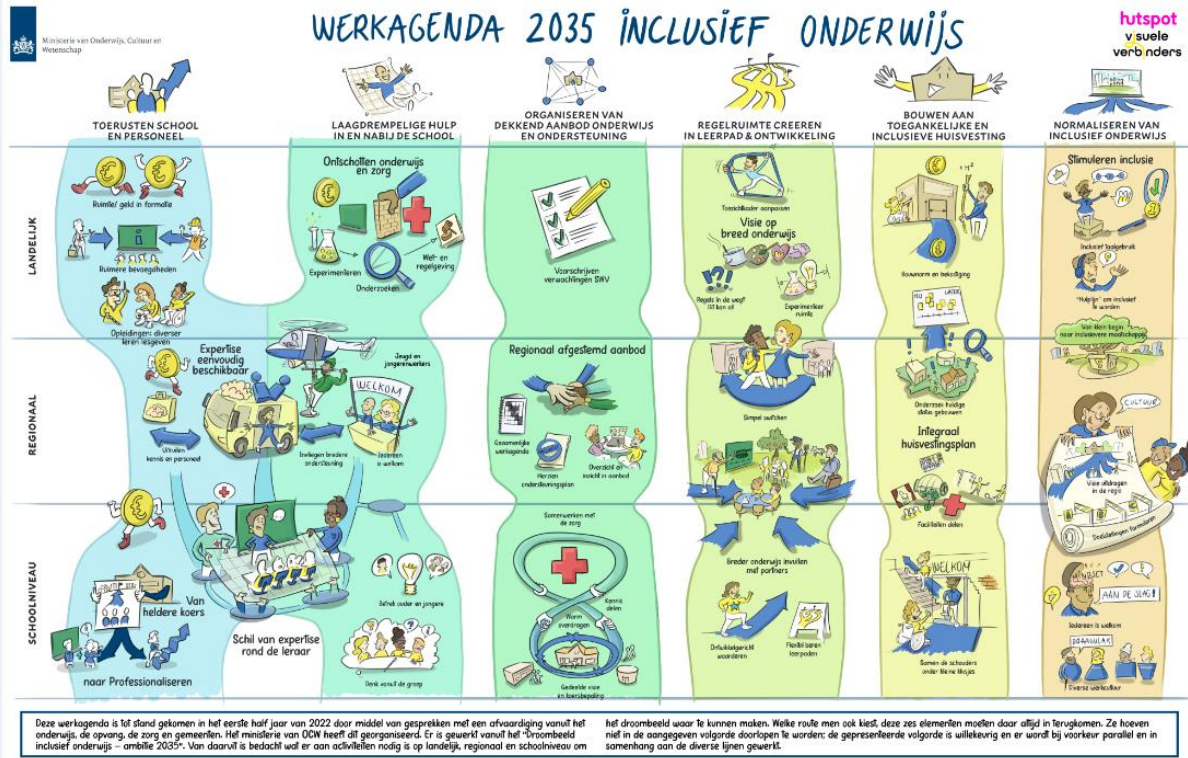
Wat is de ambitie van inclusief onderwijs?

- steeds meer leerlingen dichtbij huis naar dezelfde school in dezelfde klas
- expertise van het speciaal onderwijs wordt in het regulier onderwijs ingezet
- specialistische setting blijft voor leerlingen die dat nodig hebben

Randvoorwaarden

- meer handen en meer expertise in de klas
- leraren die goed toegerust zijn op het bieden van inclusief onderwijs
- aanpassingen in ruimte en indeling schoolgebouwen

Inhoud werkagenda inclusief onderwijs

6 actielijnen:

- > toerusten school en personeel
- > laagdrempelige hulp in en nabij de school
- > dekkend aanbod van onderwijs en ondersteuning
- > regelruimte in leerpad en ontwikkeling
- > toegankelijke en diverse huisvesting
- > normaliseren inclusief onderwijs

Stapsgewijs toewerken naar inclusief onderwijs in 2035

- > werkdefinitie Inclusief onderwijs
- > rollen en taken
samenwerkingsverbanden en
schoolbesturen
- > doorontwikkeling van het gespecialiseerd
onderwijs in specialistische netwerken
- > stimuleren en ondersteunen van de
pioniers
- > opbouwen en delen van kennis
- > werken aan de randvoorwaarden
- > voorbereiden wet- en regelgeving

Concept werkdefinitie Inclusief onderwijs

Alle kinderen zijn welkom op een reguliere school vlak bij huis. Kinderen met en zonder ondersteuningsbehoeften zitten samen met leeftijdsgenoten in dezelfde klas. Kinderen spelen, leren en ontwikkelen samen en zorgen voor elkaar.

Er wordt kwaliteitsvol onderwijs gegeven vanuit een pedagogische basis. Er wordt gewerkt vanuit hoge verwachtingen. Voor ieder kind wordt gezocht naar een evenwicht tussen het schoolse leren en de sociaal emotionele ontwikkeling. Het onderwijs is groepsgericht en gericht op het omgaan met verschillen. Ieder kind leert op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo.

Ook de leraren ontwikkelen en leren samen. De leraren zijn voldoende toegerust en worden ondersteund waarbij aangesloten wordt bij wat de leraar nodig heeft. De leraar maakt onderdeel uit van het schoolteam. Het schoolteam werkt onder leiding van de schoolleider samen in het bieden van onderwijs aan alle leerlingen.

Er wordt vanuit vertrouwen, gedeelde verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid samen gewerkt met ouders, leerlingen en ondersteuners vanuit onderwijs en zorg.

Het kind, de leraar en de school krijgen de ondersteuning die nodig is zodat het kind zich echt thuis kan voelen op de school. De school kan een beroep doen op een regionaal aanbod van onderwijsondersteuning en zorg. Voor de kinderen waarvoor dat nodig is blijft dichtbij huis een specialistische setting beschikbaar.

Perspectieven op inclusief onderwijs

- > van het bestuur
- > van de schoolleider
- > op de school en het onderwijs
- > van het schoolteam
- > van de leraar
- > van het kind
- > van het netwerk om de school

In gesprek over..

..de concept werkdefinitie

Waar heb je vragen over?

Wat mis je nog?

Welke elementen vind je belangrijk?

.... 14 verschillende onderwijsvormen

Weten we van gekkigheid nog wat normaal is? Wat is eigenlijk normaal?

..de waarden

Welke zijn volgens jou leidend?

Kun je een top 3 maken?

Welke mis je nog?

..hoe positief is mijn attitude ten aanzien van inclusief onderwijs?

Invullen en bespreken 6 stellingen

Attitude is opgebouwd uit:

- > **Overtuiging:** alle kinderen hebben het recht regulier onderwijs te volgen
- > **Gevoelens:** kan ik wel aan de behoeften van deze leerling tegemoet komen?
- > **Gedrag:** ben ik bereid mijn handelingsrepertoire aan te passen?

- > **Wat draagt bij aan positieve attitude:**
 - > schoolleider en collega's met een positieve attitude
 - > ondersteuning, faciliteiten en materialen
 - > professionalisering
 - > ervaring in het speciaal onderwijs

Meer informatie over inclusief onderwijs

- > [Kamerbrief](#) debat passend en inclusief onderwijs 5 april 2023
- > [Website Werkagenda Inclusief onderwijs 2035](#)

Handboek Samen inclusief onderwijs realiseren: Anke de Boer
Van individueel naar inclusief onderwijs: Bert Wienen
Perspectieven op inclusief onderwijs: Sofie Sergeant (et al.)

Bedankt!

B.janssens@minocw.nl